

Klima- og energiplan for Færder kommune

Handlingsplan for 2024–2028

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene

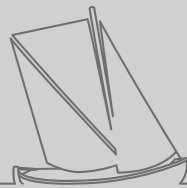
VISJON

I 2050 er Færder kommune et lavutslippssamfunn, med høy bevissthet om klimaspørsmål, rikt naturmangfold, god folkehelse, gode bo- og oppvekstmiljøer, bærekraftig næringsliv og klimavennlig arealdisponering. Samtidig har kommunen tilpasset seg konsekvensene av forventede klimaendringer, noe som er en forutsetning for god samfunnssikkerhet.

INNHOOLD

INNLEDNING.....	4
KOMMUNENS EGEN VIRKSOMHET.....	5
4.1.1.Energiforbruk og klimagassutslipp fra egne bygg og anlegg.....	5
4.1.2 Transport.....	7
4.1.3 Innkjøp og forbruk.....	11
4.1.4 Vann og avløp.....	13
4.1.5 Informasjon og undervisning.....	14
ANDRE FOKUSOMRÅDER.....	16
4.2 Arealbruk og transport.....	16
4.3 Avfall.....	18
4.4 Landbruk.....	19
4.5 Næringsliv og teknologi.....	21
4.6 Klimatilpasning.....	23

HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen til klima- og energiplan for Færder kommune gir en oversikt over mål og tiltak som anbefales gjennomført innenfor planperioden. Tiltakene i handlingsplanen, og nummereringen deres, har samme inndeling som i klima- og energiplanen. Tiltak i handlingsplanen vurderes i forbindelse med budsjett- og økonomiplanarbeidet hvert år.

Iverksatte tiltak i handlingsplanen skal bidra til at målene i klima- og energiplanen oppfylles. Tiltakene skal samlet sett bidra til utslippsreduksjoner og redusert energibruk i hele Færder kommune, både direkte og indirekte. Videre er klimatilpasning viktig for å minimere store ødeleggelser som følge av endrede værforhold og ekstremvær.

Ideelt sett burde det kunne måles hvor mye hvert tiltak bidrar til utslippsreduksjoner. I praksis er dette vanskelig. Noen tiltak gir direkte utslippskutt, mens andre er vanskeligere å måle effekten av. En oppsummering av tiltakenes effekt på utslippene vil gis gjennom det årlige klimaregnskapet og kommunens årsberetning.

Lista med tiltak i handlingsplanen skal revideres årlig. Mange av tiltakene vil være gjentakende over flere år, og noen tiltak vil av natur alltid kunne skjerpes eller jobbes videre med.

Kostnadene for hvert enkelt tiltak har ulik karakter. De fleste tiltakene vil hovedsakelig dekkes av lønnskostnader innenfor kommunens eksisterende drift, mens andre kan kreve særskilte bevilgninger. Kommunen skal tilstrebe å finne en stabil måte å finansiere investeringer i klimatiltak. I tillegg er det viktig å søke tilskuddsmidler til de tiltakene som kvalifiserer til det, spesielt gjennom statlige og fylkeskommunale ordninger. På sikt kan også flere av tiltakene spare kommunen og samfunnet for utgifter.

Handlingsplanen er basert på de virkemidlene Færder kommune rår over, men mange tiltak må bli gjennomført av andre eller i samarbeid. Da er kommunens rolle som pådriver eller initiativtaker vist i handlingsplanen. Handlingsplanen vil være grunnlag for innarbeiding av tiltakene i kommuneplanens handlingsdel og kommunens økonomiplan.

Overordnede mål

- De direkte klimagassutslippene innenfor Færder kommunes grenser (ekskl. sjøfart) skal reduseres med minst 50 % innen 2030, sett forhold til 2009.
- De direkte klimagassutslippene fra Færder kommunes egen virksomhet skal reduseres med 90 % innen 2030, sett i forhold til 2009.
- Klimafotavtrykket innenfor Færder kommunes grenser skal reduseres.

Kommunens egen virksomhet

4.1.1 - Energibruk og klimagassutslipp fra egne bygg og anlegg

Mål

- I 2030 er energibruken i kommunale bygg innenfor det laveste kvartilet av sammenlignbare bygg, for eksempel dersom Enovas byggstatistikk legges til grunn.
- Kommunens strømforbruk per m² reduseres hvert år.
- Lokale fornybare energiressurser tas i bruk i kommunale bygg.
- All veibelysning på veier som driftes av kommunen skiftes ut til LED-lys. Det samme gjelder belysningen i kommunale bygg.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.1.1	Kommunen styrker arbeidet med energieffektivisering og -tiltak i både formålsbygg og kommunale boliger, bl.a. ved å kartlegge aktuelle energitiltak, som etterisolering av bygg og installasjon av solcelleanlegg.	2022-2028	Ikke beregnet	7.1, 6.8	Strømforbruk totalt (kWh) og per kvadratmeter i kommunale bygg (kWh/m ²), samt kWh egenprodusert energi fra f.eks. solceller.	Avdeling for Eiendomsforvaltning gjennomfører energikartlegging for kommunale formålsbygg for å identifisere aktuelle energieffektiviseringstiltak og relevante konsekvenser av disse, herunder investerings- og livsløpskostnader. En helhetlig energikartlegging kan vurdere f.eks. solceller, etterisolasjon, varmesentral, batteriløsninger og andre energitiltak, inkludert atferdsendringer og potensialet for å øke utnyttelsen av eksisterende jordvarmebrønner. For kommunale boliger ses arbeid med energitiltak som hovedregel i sammenheng med løpende vedlikeholdsarbeid. Oversikt og status over bruk av midler til energieffektivisering (ref. budsjettsak) av kommunens formålsbygg fremlegges årlig.
4.1.1.2	Minimum passivhusstandard legges til grunn for nye kommunale formålsbygg og der det er hensiktsmessig for alle nye kommunale boliger.	2022-2028	Ikke beregnet	7.1, 6.8	Energiforbruk i kWh/m ² /år.	

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.1.3	Etterstrebe ombruk av bygningsmaterialer i kommunens bygge- og rehabiliteringsprosjekter, bl.a. ved å ta i bruk livsløpsanalyser (LCA) i forbindelse med materialvalg ved nybygg og hovedombygging.	2024-2028	Ikke beregnet	7.1, 6.8	Antall byggeprosjekter hvor ombruksmaterialer er benyttet og/eller livsløpsanalyser har inngått i beslutningsgrunnlaget.	Vurdere å prøve ut plattform(er) som formidler gjenbruk av bygningskomponenter.
4.1.1.4	Etablere en egen pott i kommunebudsjettet til energiltak i formålsbygg.	2024-2025	Ikke beregnet	7.1, 6.8	Midler avsatt til energiltak i kommunebudsjettet (NOK).	
4.1.1.5	Alle nye kommunale formålsbygg skal tilrettelegges med mulighet for senere tilkobling til nær-/fjernvarmeanlegg.	2020-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 6.8	Antall bygg som er tilrettelagt for tilkobling til nær-/fjernvarmeanlegg.	
4.1.1.6	Alle nye anlegg for veibelysning etableres med LED-lys. Utskifting av eksisterende armaturer til LED-lys skjer løpende.	2020-2024	NOK 9625000,-	7.1, 6.8	Andel LED-lamper i veibelysning på veier som driftes av Færder kommune.	Planmessig skifte til LED overalt, samt installere LED fortløpende når eksisterende lys blir ødelagt.
4.1.1.7	I all kommunal byggevirkosomhet skal det vurderes rehabilitering kontra nybygg.	2024-2028	Ikke beregnet			Rehabilitering av bygg gir en stor klimagevinst i forhold til å bygge nytt.

4.1.2 - Transport

Mål

- Innen 2028 skal 50 prosent av kommunens ansatte sykle, gå eller reise kollektivt til/fra jobb.
- Innen 2025 skal 80 prosent av skoleelevene gå/sykle til skolen.
- Innen 2030 har 90 prosent av kommunens mindre biler og 50 prosent av større biler og maskiner null utslipp. Alle elbiler skal ha tilstrekkelige lademuligheter tilgjengelig.
- De ansatte skal gjennom en bildelingsordning ha tilgang til fossilfrie transportmidler, som elbiler og elsykler, til reiser i arbeidstiden.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.2.1	Kommunen legger til rette for at flere ansatte velger gange, sykkel eller kollektivtransport til jobb.	2021–2028	Ikke beregnet	7.1, 6.1	Utvikling i transportmiddelfordeling for ansatte i kommunen (gange, sykkel, buss, privatbil).	Aktuelle virkemidler er bl.a. begrensninger på P-kapasitet, elsykler til ansatte, subsidierte månedskort, trygg sykkelparkering på arbeidsplasser, konkurranser/premieringsordninger og stimulere til samkjøring. Innsatsen for å finansiere trygg sykkelparkering intensiveres. Ta i bruk ledige lokaler til trygg parkering innendørs.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.2.2	Kommunen styrker innsatsen for å omstille egen kjøretøy- og maskinpark til å ha null utslipp i drift. Alle anskaffelser av kjøretøy skal være i henhold til forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlig anskaffelse til veitransport (FOR-2022-12-20-2384). Personbiler og varebiler, så vel som noen typer busser og minibusser, skal som hovedregel slippe ut 0 g CO ₂ /km (jf. forskriftens § 3). Kun særskilte grunner i tråd med forskriften (§ 4) kan berettigede vurdering av unntak.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 6.1	Sammensetning av kommunal kjøretøyflåte (el, diesel, bensin, gass), statistikk over kjørt distanse og drivstofforbruk.	<p>Fra forskriften: § 3.Miljøkrav</p> <p>Offentlig oppdragsgiver, operatør og deres underleverandører [...] skal stille følgende miljøkrav ved anskaffelse av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Personbil (M1): 0 g CO₂/km b. Varebil (N1-I, N1-II og N1-III): 0 g CO₂/km c. Buss (M2 og M3): Euro VI d. Buss (M3 klasse I): 0 g CO₂/km e. Buss (M3 klasse II) og minibuss (M2) med ståplasser: 0 g CO₂/km f. Lastebil (N2 og N3): Euro VI. <p>§ 4.Unntak fra miljøkrav</p> <p>Offentlig oppdragsgiver og operatør og deres underleverandører kan fravike miljøkrav i § 3 dersom:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. primærbehovet for anskaffelsen ikke kan dekkes ved kjøretøy som definert i § 3 b. tilstrekkelig ladeinfrastruktur ikke er tilgjengelig c. buss som bruker biogass d. behovet skal dekkes ved anskaffelse av brukt kjøretøy og markedet ikke kan tilby brukt kjøretøy som oppfyller kravene i § 3 e. virksomheten er bundet av en rammeavtale inngått før forskriftens ikrafttredelse som hindrer dem i å anskaffe kjøretøy som oppfyller kravene i § 3. <p>Anskaffelse av kjøretøy som ikke kan oppfylle miljøkrav i § 3, skal uansett ha lavest mulig CO₂ utslipp og muligheten for bruk av biogass kan vurderes.</p>

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.2.3	Kommunen vurderer behovet for ladestasjoner løpende. Virksomhetene rapporterer ladebehov til Eiendomsforvaltning og det avsettes midler for å dekke behovet i budsjettbehandling.	2020–2028	Ikke beregnet	7.1, 6.1		Ladekapasitet prioriteres til tjenestekjøretøy, men det bør også vurderes å etablere ladestasjoner for ansattes egne kjøretøy der det er hensiktsmessig, og om kommunal eiendom kan være aktuell for kommersielle ladepunkter. Det skal også prioriteres å etablere ladeinfrastruktur for maskinparken.
4.1.2.4	Kommunen legger til rette for at mindre miljøbelastende reisealternativer velges på tjenestereiser, både for ansatte og i regi av skole- og barnehagene.	2020–2028	Ikke beregnet	7.1	Antall tjenestereiser med fly. Antall km ansatte krever kjøregodtgjørelse for.	Aktuelle virkemidler er bl.a. informasjon til ansatte. Utarbeider retningslinjer for ansattes tjenestereiser og reiser i regi av skolene/barnehagene. Temaet tas også opp i møter med FAU/foreldreutvalgene.
4.1.2.5	Kommunen viderefører bruken av digitale møter for å redusere reisebehovet.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1		
4.1.2.6	Kommunen gjennomfører tiltak som skal stimulere til at flere elever vil gå/sykle til skolen, f.eks. fortsatt deltakelse i den årlige kampanjen ”Helt grønn skolevei”.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 6.1	Andel elever som går/sykler til skolen.	Det må kartlegges hvor mange elever som går/sykler til skolen. Aktuelle tiltak kan være undervisning, informasjon, konkurranser, premieringsordninger m.m.
4.1.2.7	Kommunen etablerer en bildelingsordning for sine egne kjøretøy og elsykler, til bruk for de ansatte.	2024–2028	Innenfor driftsbudsjettet	6.7, 7.1, 8.4,	Utnyttelsesgrad av kjøretøyparken og antall innkjøpte kjøretøy.	Formålet er bedre flåtestyring og mer optimal utnyttelse av kommunens biler. Samkjøre ulike daglige transportbehov i helsesektoren.
4.1.2.8	Vurdere alternative utforminger av gang- og sykkelfelt, for eksempel «2 minus 1-veiløsning», på veistreknin-ger som ikke har sykkelfelt i dag.	2022–2028	Ikke beregnet	6.1		Der det i dag mangler gang- og sykkelvei. Mest aktuelt på veier med lite trafikk, og der det er trangt og vanskelig å finne arealer til separate gang- og sykkelveier. I samarbeid med Statens vegvesen og fylkeskommunen.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.2.9	Vurdere en ordning med begrensning på antall p-plasser ved kommunale arbeidsteder.	2022–2026	Innenfor driftsbudsjett	6.1, 7.1		Bør sees i sammenheng med en mulig innføring av p-avgift for de ansatte og lading mot betaling.
4.1.2.10	Etablere trygg, brukervennlig sykkelparkering ved alle kommunens formålsbygg.	2024-2028	Ca. NOK 400000-600000,- per lokasjon for trygg plass til 20 sykler.	7.1, 6.1	Antall etablerte sykkelparkeringer som oppleves trygge og brukervennlige.	Aktuelle løsninger for sykkelparkering skal legge til rette for lett tilgjengelig parkering under tak/innendørs, med mulighet for å hindre uvedkommende adgang til hele sykkelen eller å låse fast sykkelrammen – også for elsykler, lastesykler og sykkelvogner/-tilhengere av ulike størrelser, der det er hensiktsmessig. Det skal prioriteres å tilrettelegge for helårssykling for ansatte, men også besøkende skal kunne låse sykkelen trygt.

4.1.3 - Innkjøp og forbruk

Mål

- Kommunen styrker klimaperspektivet i valg av produkter, tjenester og leverandører.
- Matsvinn i kommunale virksomheter skal reduseres med 50 % innen 2030, sammenliknet med 2021.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.3.1	Aktivt bruke krav og tildelingskriterier ved anskaffelser for å ta hensyn til miljø og redusere klimafotavtrykket fra kommunens innkjøp, samt bidra til å stimulere tilbudet av klima- og miljøvennlige løsninger i markedet.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1	Andel offentlige anskaffelser med klimakrav. Andel miljøsertifiserte leverandørbedrifter.	Tiltaket ses i sammenheng med krav om klima- og miljøhensyn i anskaffelsesforskriften (FOR-2016-08-12-974), herunder at oppdragsgiver skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent. Det er også et mål å ha krav som fører til reduserte mengder emballasje, blant annet i samarbeid med VOIS. Henger også sammen med tiltak 4.3.3. om å redusere avfallsmengdene. Klimakrav til bygge- og anleggsprosjekter er et felles mål for VOIS-kommunene.
4.1.3.2	Kommunen øker bevisstheten hos alle aktuelle virksomheter om matsvinn og tiltak som kan redusere dette. Svinnet skal ned 50 prosent fra 2021 til 2030.	2021-2030	Innenfor driftsbudsjett	7.1	Årlig reduksjon i matsvinn (tonn).	Det gjennomføres prosjekt med digital veiing av matsvinn på aktuelle skoler og helseinstitusjoner i løpet av 2024-25, i tillegg til halvårlige, manuelle veiekampanjer på Bjønnesåsen og Smidsrød helsehus, som har vært praktisert siden 2022. Utrulling av matsvinnsatsningen til flere virksomheter vil være basert på erfaringer fra disse prosjektene.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.3.3	Etablere et gjenbrukshus i kommunen, der sirkulærøkonomi settes i system. Vil knyttes opp mot arbeidsmarkedstiltak og fungere som en arena for inkludering.	2022–2028	Innenfor driftsbudsjett	Antall opprettede gjenbrukshus.	I første omgang gjenbruk av klær, møbler og sykler. Kan gjøres i samarbeid med Nav, Via Færder og allerede etablerte gjenbruksvirksomheter (Bua, SWAP og Kvisten). Kommunen ønsker også samarbeid med frivillige og frivillige organisasjoner.	4.1.3.6
4.1.3.4	Etablere en digital plattform for omsetning av brukt utstyr og materiell internt i kommunen.	2022–2026	Ikke beregnet			Nettportal inspirert av løsningene hos Finn.no. Begynne med brukte møbler.
4.1.3.5	Vurdere å etablere ordning med innkjøp av lokal mat til f.eks. Barnehager, SFO og helseinstitusjoner, etter modell fra Hortens "Horten lokalhandel"-konsept.	2024–2028	Ikke beregnet			Konseptet «Horten lokalhandel» ble startet i 2022 for å involvere lokale bønder, inkluderende arbeidsliv, private og kommunale barnehager og skolefritidsordninger: Lokale bønder legger ut tilgjengelige råvarer på en digital plattform, og barnehager og SFO-er legger inn bestillinger. Brukerne på et dagsenter har påtatt seg å håndtere og distribuere varene til barnehager og skolefritidsordninger. Dermed får matvarene kortere transportavstand samtidig som Horten kommune støtter lokale bønder og inkluderende arbeidsliv.

4.1.4 - Vann og avløp

Mål

- Energieffektiviteten i vann- og avløpshåndteringen i kommunen forbedres for hvert år.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.4.1	Energieffektivitet er et fokusområde i driften av avløpssystemet i kommunen.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 6.4	Reduksjon i strømforbruk innen vann og avløp (kWt/år).	Energieffektiviteten sees i sammenheng med øvrig ressursbruk i vann- og avløpsnettet.
4.1.4.2	Det gjennomføres prøveprosjekter med vannbesparende utstyr/løsninger både i boliger og offentlige bygg/næringsbygg.	2024-2028	Ikke beregnet	7.1, 6.3, 6.8	Gjennomføring av prøveprosjekter med vannbesparende utstyr/løsninger både i boliger og offentlige bygg/næringsbygg.	
4.1.4.3	Kommunen fortsetter arbeidet med frakopling av taknedløp og andre tiltak som kan redusere mengden vann som må pumpes til renseanlegg.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 6.4	Endring i andel eiendommer med frakoblet taknedløp.	Ses i sammenheng med hovedplan for vann og avløp.
4.1.4.4	Kommunen etterstreber økt bruk av gravefrie metoder der det er mulig ved oppgradering av ledningsnettet, med sikte på reduksjon i transport og graving.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett		Antall prosjekter med gravefrie metoder.	Ses i sammenheng med hovedplan for vann og avløp.

4.1.5 Informasjon og undervisning

Mål

- Innbyggerne har tilgang til god og oppdatert informasjon om klimautfordringene og mulige løsninger.
- Kunnskap om klimautfordringene og mulige løsninger inngår som tema i undervisningen i grunnskolen og barnehagene.
- Barn og unge skal få muligheten til å bli involvert i og påvirke kommunens klimaarbeid.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.5.1	Kompetanse om klimaspørsmål synliggjøres i skolenes lokale planer.	2020–2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 5.1	Antall grunnskoler som har synliggjort klimaspørsmål i sine lokale planer.	Her kan man f.eks. tenke seg temadager/temauke, men også bruke klimautfordringene som bakteppe bl.a. innen matematikk og naturfag. EnergiLab Labakken: Bruke solcellene og varmebrønnene på Labakken som en del av undervisningen om klima og energispørsmål. For klasser fra hele kommunen.
4.1.5.2	Kompetanse om klimaspørsmål synliggjøres i barnehagenes lokale planer.	2020–2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 5.1	Antall barnehager som har synliggjort klimaspørsmål i sine lokale planer.	Det er utviklet en veileder for bærekraftig utvikling i Færder sine kommunale barnehager.
4.1.5.3	Kommunen tilbyr innbyggerne oppdatert informasjon om klimaspørsmål og klimavennlig livsstil på kommunens hjemmeside.	2020–2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1	Artikler og lenker til klimainformasjon på kommunens hjemmeside.	
4.1.5.4	Involvere ungdommen i klimaarbeidet: Gjennomføre en klimaundersøkelse blant elevene på ungdomsskolen. «Hvilke klimatiltak bør kommunen iverksette?»	2024–2026	Innenfor driftsbudsjett	1.7, 5.1, 7.1	Gjennomført undersøkelse.	Kan også gjennomføres for 5.-7.trinn. Undersøkelsen skal gi innspill til kommunens klimaarbeid. Kan gi ideer til klimaprosjekter i skolen. Invitere en gruppe elever til å jobbe med undersøkelsens innhold. Involvere ungdomsrådet og elevrådene.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.1.5.5	Stimulere skoler og barnehager til å ha skolehager.	2022–2026	Innenfor driftsbudsjett.	Antall skoler og barnehager som har skolehageprosjekter.	Kan inngå som en del av undervisningen i flere fag: Naturfag, matte og mat og helse.	4.1.5.6
4.1.5.6	Invitere ungdomsskoleelever til å utvikle løsninger/bidrag som gjør at flere sykler/går til skolen.	2022–2026	Innenfor driftsbudsjett.	Antall ideer elevene kommer med.	Hva med f.eks. å utvikle en app der elevene selv registrerer hvordan de kommer seg til skolen?	4.1.5.7
4.1.5.7	Kommunen styrker arbeidet med klimabudsjett og –regnskap i forbindelse med de årlige budsjettprosessene og økonomirapporteringen, bl.a. ved å gjennomgå metodologi, kvalitetssikre datatilgang og søke å inkludere flere utslippskilder i rapporteringen. Det jobbes videre med å integrere klimabudsjett som klimaledelsessystem på tvers av kommunens virksomhetsområder.	2024–2026	Ca. NOK 200 000,-			Det er et mål å få mer nøyaktig rapportering av utslippsdata, særlig for indirekte utslipp, hvor kommunen per i dag mangler fullstendig oversikt over klimafotavtrykket fra innkjøpte varer og tjenester. Det vurderes anskaffelse av digital løsning for mer nøyaktig og betimelig rapportering av utslippsdata fra kommunens egen virksomhet. Tiltak som løftes fram i klimabudsjettet må forankres bedre ute i virksomhetene.

Andre fokusområder

4.2 - Arealbruk og transport

Mål

- Veksten i persontransport tas med kollektiv, gange og sykkel (nasjonalt mål).
- Nye prosjekter for bolig-, sentrums- og næringsutvikling planlegges som hovedregel med høye klima- og miljøambisjoner og på måter som kan bidra til redusert transportbehov, miljøvennlige transportløsninger, bevaring av karbonrik natur og effektive, stedstilpassede løsninger for ren energi og bærekraftige materialvalg.
- Når arealer med skog, åpent lavland, våtmarker og marine naturtyper vurderes omdisponert til andre formål, vektlegges hensynet til disse økosystemene som karbonbinder i vurderingen. Klimaendringer og tap av biologisk mangfold sees i sammenheng.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.2.1	I samarbeid med fylkeskommunen gjennomfører kommunen analyser av reisevaner med tanke på økt bruk av kollektivtransport, miljøvennlige kjøretøy og andre miljøvennlige transportløsninger.	2024-2028	Ikke beregnet	7.1, 6.1	Tellinger av personbiler, passasjertall for buss og antall syklist.	Sammenslåing av tidligere Nøtterøy og Tjøme til Færder kommune, kan lede til ny kunnskap som videre kan utløse nye transportløsninger. Tverrforbindelse øst-vest kan vurderes i analysen. Gode overgangsmuligheter fra buss til andre fremkomstmidler kan også vurderes.
4.2.2	Kommunen gjennomfører prøveprosjekt på buss, for eksempel med frekvensøkning eller et «HentMeg»-konsept. Forsøksprosjektet gjøres i samarbeid med fylkeskommunen.	2021-2028	Ikke beregnet	7.1, 6.1	Antall prøveprosjekter knyttet til busstilbud.	Jf. Innsatsområde 2, Strategi 1 i Regional plan for klima og energi 2016-2020.
4.2.3	Gjennomføre en mulighetsstudie for klimavennlig bolig- og sentrumsutvikling preget av fortetting og transformasjon på Borgheim og Herstad.	2024-2028	Ca. NOK 395 000,- (forutsatt ekstern medfinansiering)	7.1, 2.4	Antall gjennomførte mulighetsstudier.	Kommunen har søkt støtte fra Klimasats til dette tiltaket i 2024, jf. vedtak i Kommuneplanutvalget 13. mars 2024.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.2.4	Hensynet til skog, åpent lavland, våtmarker og marine naturtyper som karbonbindere tas med i vurderingen når slike arealer vurderes omdisponert til andre formål i forbindelse med kommunal arealplanlegging, forvaltning av regelverket i landbruket og eiendomsforvaltning. Det tas særlig hensyn til bevaring av naturskog og gammelskog.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 7.4, 7.5	Skog, åpent lavland, våtmarker og marine naturtyper iht. arealressurskart.	Indikatoren er basert på en forutsetning om at økt hensyn til skog, åpent lavland, våtmarker og marine naturtyper som karbonbinder vil gi redusert tap disse økosystemene.
4.2.5	Kommunen utarbeider og/eller tar i bruk areal- og naturregnskap som bl.a. viser hvor store arealer som omdisponeres fra natur til andre formål.	2021-2025	Innenfor driftsbudsjett	3.4, 7.1, 7.4, 7.5		Arealregnskap bør oppdateres med jevne mellomrom under forutsetning av oppdaterte data.
4.2.6	Legge vekt på fortetting og redusert transportbehov i arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel. Vurdere behovet for en egen mobilitetsplan.	2022-2026	Ikke beregnet	1.4, 1.6, 3.4, 6.1, 7.1, 7.2, 7.4, 7.5	Bosettingsmønster, avstand til service-tilbud og tjenester.	Å gjøre samfunnet mer klimavennlig krever en ny måte å tenke samfunnsutvikling på. Nærhet til tjenester og tilbud og tilrettelegging for bilfri og fossilfri transport vil bidra til lavere transportbehov, lavere utslipp, mindre støy, mindre luftforurensning og bedre folkehelse. Fortetting må ikke gå på bekostning av grønne lunger.
4.2.7	Gjennomgå eldre reguleringsplaner, samt uregulerte områder avsatt til bebyggelse og anleggsformål i kommuneplanens arealdel, for å avdekke hvor det kan være mulig konflikt med naturverdier. Vurdere revisjon av planene.	2024-2026	Ca. NOK 600 000,- (ekskl. ekstern medfinansiering)			Kommunen har fått innvilget støtte fra Miljødirektoratet til dette arbeidet i 2024 gjennom tilskuddsordningen for støtte til ivaretagelse av naturmangfold i planarbeidet.
4.2.8	Kommunen vurderer å gjennomføre prosjekter for naturrestaurering.	2024-2028	Ikke beregnet		Dekar restaurerte naturarealer.	Kommunen kan også vurdere å søke på aktuelle tilskuddsordninger for å delfinansiere slike prosjekter, f.eks. Natursats.

4.3 - Avfall

Mål

- 70 prosent av avfallet sendes til materialgjenvinning innen 2025.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommune planens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.3.1	Kommunen viderefører samarbeidet med Vesar for å oppnå målsettingen om at 70 % av husholdningsavfallet sendes til materialgjenvinning innen 2025.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1	<ul style="list-style-type: none">• Andel avfall fra gjenvinningsstasjonene som går til ombruk.• Andel avfall som går til materialgjenvinning.• Mengder matavfall pr. innbygger og år.• Årlig klimaregnskap fra Vesar.	
4.3.2	Kildesortere avfallet i minst fire fraksjoner i alle kommunale bygg og skoler.	2021-2025	Ikke beregnet	6.5	Antall formålsbygg hvor dette gjøres.	Matavfall, plast, papp/papir og restavfall. Ev. også glass/metall. Øke tilgjengeligheten av avfallsbeholdere.
4.3.3	Redusere avfallsmengdene fra kommunale bygg.	2021-2025	Ikke beregnet	6.5		Samme avfallsløsning som i nylig rehabiliterte bygg skal være i alle bygg. Mulig prosjekt ved helseinstitusjonene for å redusere avfallsmengdene fra inkontinensutstyr.

4.4 - Landbruk

Mål

- Bruk av fossilt brensel i driftsbygg er avsluttet innen 2025 iht. forskriftene.
- Landbruket i Færder kommune er i front når det gjelder driftsformer og bruk av ny teknologi som reduserer klimagassutslipp.
- Skogproduksjonen i kommunens egen skog skjer på en bærekraftig måte som bidrar til å motvirke globale klimaendringer, samtidig som natur- og friluftslivsverdier ivaretas eller forbedres.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommune planens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.4.1	Kommunen opprettholder dialog med gårdbrukere og andre for å identifisere klimavennlige driftsalternativer.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 2.3	Antall gårder med fornybare energiløsninger.	
4.4.2	Kommunen og lokale landbruksaktører holder seg oppdatert på kunnskap og metoder for effektiv og bærekraftig produksjon herunder aktuell ny teknologi, f.eks. fossilfrie maskiner, for anvendelse innenfor landbruket i kommunen.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 2.3	<ul style="list-style-type: none"> • Antall gårder som benytter maskiner på fornybart drivstoff. • Prøveprosjekter ny landbruksteknologi. 	
4.4.3	Kommunen gjennomfører tiltak for å stimulere til et skogbruk i Færder som i størst mulig grad bidrar til å motvirke globale klimaendringer, bl.a. ved å bidra til størst mulig netto reduksjon i klimagassutslipp, samtidig som natur- og friluftslivsverdier ivaretas eller forbedres.	2024-2028	Ikke beregnet	7.1, 7.5		Aktuelle tiltak kan være å utsette tidspunkt for avvirkning (la skogen bli eldre), plante mer skog (f.eks. treslag som gir rask tilvekst av skog), øke innsatsen på ungskogpleie og vurdere å bruke biokull. Ved planting skal ikke fremmede treslag benyttes, og det skal være innslag av løvtrær. Definere hva som er parkskog (som er mye besøkt) og hva som er skogbruksskog.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommune planens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.4.4	Kommunen oppmuntrer og veileder til plukkhogst og andre lukkede hogstformer fremfor flatehogst (åpen hogst).	2024-2028	Ikke beregnet	7.1, 7.5		
4.4.5	Kommunen bidrar til god informasjon til lokale bønder om eksisterende tilskuddsordninger gjennom regionalt miljøprogram, bl.a. for dekkvekster, kantsoner og åker i stubb, bl.a. for å begrense erosjon og tap av næringsstoffer og bidra til bedre forhold for pollinerende insekter.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett			

4.5 - Næringsliv og teknologi

Mål

- Færder kommune bidrar til klimavennlig næringsutvikling.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommune planens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.5.1	Kommunen tar initiativ til et prosjekt med formål å minimere utslipp fra massetransport.	2024-2028	Ikke beregnet	7.1, 2.4	Undersøkelser av gjennomsnittlig kjørte km/tonn masse.	Prosjektet kan gjøres av kommunen selv, eller gjennom et prosjektsamarbeid med lokale aktører i bygg og anleggsbransjen. Del av arbeidet tar for seg behov for steinprodukter til bygningsformål og behov for lokal(e) masseuttak.
4.5.2	Kommunen tar initiativ til et prosjekt som kartlegger muligheter for utnyttelse av lokale energiressurser.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1	Gjennomført kartlegging av lokale energiressurser.	Kan gjøres blant annet i samarbeid med Skagerak Energi, Skagerak Nett, Klima- og energinettverk for Vestfold og Telemark.
4.5.3	Kommunen tar initiativ til å utrede en fyllestasjon for biogass (LBG) til både privatbiler og tyngre kjøretøy.	2024-2028	Ca. NOK 200.000,-	7.1, 6.1	Gjennomført utredning/realisering av fyllestasjon for biogass.	Prosjektet bør utføres i samråd med aktører i Tønsberg og Horten, som begge har fått etablert slike fyllestasjoner, og gjerne basert på biogass fra Greve biogass. Avklare hvilken type biogass som er mest aktuell. Utredningen kan også se på muligheten for biogass til drift av Veierland-ferga.
4.5.4	Kommunen vurderer tiltak for å stimulere flere private bolig- og hytteeiere til å gjennomføre energi- og klimatiltak som å etablere solcelleanlegg på tak.	2024-2028	Ikke beregnet	7.1		Solstrøm kan gi verdifulle energibidrag og reduserte nettap. Elproduksjonen kan nyttiggjøres av hyttefolk, og avhjelpe nettet også når elbilantallet øker om sommeren.
4.5.5	Færder kommune fullfører en prosess for å få Merket for bærekraftig reisemål.	2024-2028	Innenfor driftsbudsjett	7.1, 2.4	Færder kommune har fått Merket for bærekraftig reisemål.	I tillegg til 200.000,- til konsulentbistand kreves det en 25 % stilling over 2 år.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.5.6	Færder kommunen påvirker reiselivsbedrifter til å satse på økoturisme.	2020–2028	Ikke beregnet	7.1, 2.4	Antall bedrifter som går over til økoturisme.	Turismen skal være bærekraftig mht. natur, kultur, miljø, sosiale verdier og økonomi. Involvere bedriftsnettverk i arbeidet.
4.5.7	Utrede muligheten for å samle oppstartsbedrifter i en næringsklynge for ny climateknologi.	2022–2026	Ikke beregnet			Få oversikt over oppstartsbedrifter som jobber med klimavennlig teknologi. Kommunen bidrar til å få oversikt over aktuelle samarbeidsformer for å få ut potensialet i næringen.

4.6 - Klimatilpasning

Mål

- Innen 2030 har Færder kommune gjennomført sikringstiltak i alle områder som er utsatt for flomrisiko, skredfare eller stormflo, og som det vurderes som aktuelt å gjennomføre tiltak i.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Gjennomføringsår	Kostnad	Jf. delmål i kommuneplanens samfunnsdel	Indikator	Merknad
4.6.1	Kommunen kartlegger og analyserer utsatte områder med tanke på risiko for skred.	2022–2026	1.150.000,- (Jfr. utfordringsdok.)	7.2		Resultatene fra undersøkelsene benyttes som bakgrunnsinformasjon i fremtidig arealforvaltning. Det vises også til NVEs kvikkleireveileder og helningskart. Kvikkleireforekomster kartlegges. Data fra kvikkleirekartlegging innarbeides i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) med henblikk på risiko for ulike typer skred.
4.6.2	Kommunen gjennomgår kapasiteten i overvannshåndteringen med tanke på å avdekke risiko for oversvømmelser.	2022–2026	Innenfor driftsbudsjett	7.2		Har koblet takvann bort fra det kommunale nettet i Årøysund. Prosjektet utvides til andre områder i kommunen. Arbeidet med å lage sikre flomveier fortsetter.
4.6.3	Kommunen kartlegger skadepotensial knyttet til stormflo, og hvordan man kan gjennomføre tiltak som reduserer dette.	2022–2026	Ikke beregnet	7.2	Gjennomførte analyser knyttet til skadeforebygging ifm. stormflo.	
4.6.4	Kommunen bidrar til at overvann brukes som landskapselement i grønnstrukturen, herunder påvirke til åpning av bekker.	2020–2028	Ikke beregnet	7.2	Antall meter bekker i rør som er gjenåpnet.	Ved gjenåpning av bekker kan det være aktuelt å se på prinsipper for gjenåpning av elver og bekker i Oslo.
4.6.5	Klimatilpasning skal være et tema i hovedplan for avløpssystemet i kommunen.	2022–2026	Innenfor driftsbudsjett	7.2		

Telefon: 33 39 00 00
postmottak@faerder.kommune.no
www.færder.kommune.no
Kommune nr.: 3911 | Org.nr 817 263 992

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene